

УДК 339.5:004

Домашенко С.В.¹, Черноморець С.С.²

¹ канд. фіз.-мат. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. БТЕ-0414 НУ «Запорізька політехніка»

МОДЕЛЬ ОЦІНЮВАННЯ ЦИФРОВОЇ ЗРІЛОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ

Цифровізація економіки актуалізує потребу підприємств у систематичному визначенні власного рівня готовності до цифрової трансформації та у формуванні обґрунтованих стратегічних пріоритетів розвитку. Відсутність уніфікованого інструментарію оцінювання стає суттєвою управлінською проблемою: брак уніфікованої методики оцінювання рівня цифрової зрілості ускладнює порівняльний аналіз, стратегічне планування цифрового розвитку підприємств та прийняття управлінських рішень, а більшість існуючих моделей орієнтовані на корпоративні системи управління розвинених економік, що зумовлює потребу в їх адаптації для підприємств із різними інституційними та технологічними умовами [1].

В академічному середовищі сформувався кілька підходів до концептуалізації цифрової зрілості. Зокрема, узагальнення основних моделей оцінювання рівня цифрової зрілості бізнес-процесів підприємства виявляє як переваги, так і обмеження кожного підходу, а визначальними факторами рівня цифрової зрілості є ступінь цифровізації стратегії, процесів, технологічної інфраструктури та людського капіталу [2].

Серед практично орієнтованих рішень особливої уваги заслуговує методологія Європейських цифрових інноваційних хабів. Ця модель структурована за шістьма вимірами цифрової зрілості, що формуються сукупністю одинадцяти підвимірів і охоплюють стратегію цифрового бізнесу, використання технологій, аналітику даних, інтелект та автоматизацію, людський фактор і стійкість, передбачаючи, що жоден із параметрів окремо не є достатньою умовою для отримання переваг цифровізації - лише їх сукупність відображає багатовимірний характер цифрової зрілості [3].

З позицій стратегічного управління значний інтерес становить алгоритмічний підхід до діагностики. Комплексна оцінка рівня цифрової зрілості підприємства передбачає виявлення «розривів» між поточним і цільовим станом та формування траєкторій подальшого розвитку, а інтегрований алгоритм, що поєднує діагностику, аналітичну оцінку й рекомендаційний блок, дає змогу приймати обґрунтовані стратегічні рішення щодо цифрових інвестицій [4].

На рівні моделювання перспективним є п'ятирівневий підхід: комплексна п'ятирівнева модель оцінювання цифрової зрілості інтегрує

чотири ключові виміри - технологічну інфраструктуру, процесну зрілість, організаційну готовність та стратегічне вирівнювання - із застосуванням математичного моделювання для агрегування рівнів зрілості та прогнозування траєкторії цифрової трансформації [5].

Важливим доповненням до структурних моделей є оцінювання організаційної готовності до переходу на наступний рівень. Підхід, що ґрунтується на систематичному огляді досліджень 2011–2024 років, виокремлює шість інтегрованих вимірів готовності - стратегічний, мотиваційно-культурний, компетентнісний, технологічний, структурний і зовнішній - та пропонує композитний індекс із вагами, похідними від частоти їх наукового згадування [6].

На рівні галузевих застосувань показовим є досвід оцінювання цифрової зрілості HR-систем: розроблена система показників та інтегральний індекс оцінювання дозволяє здійснювати кількісну діагностику цифрового розвитку та забезпечувати узгодженість функціональних стратегій підприємства, а застосування методики сприяє підвищенню ефективності управління ресурсами та розвитку цифрових компетентностей персоналу [7].

Отже, модель оцінювання цифрової зрілості підприємства є повноцінним інструментом стратегічного управління, що виходить за межі простої діагностики. Її практична цінність визначається здатністю не лише фіксувати поточний стан цифровізації, а й обґрунтовувати пріоритети управлінських втручань і формувати дорожні карти переходу на вищі рівні розвитку. Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробленням адаптованих моделей для вітчизняних підприємств, що функціонують в умовах воєнного часу та євроінтеграційних перетворень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Дорош О., Копанський Т., Сmachенко О. Модель цифрової зрілості підприємства в умовах зовнішньоекономічної діяльності. *Наукові перспективи*. 2025. 12(66). С. 938–949.
2. Шимановська-Діанич Л. М., Лозова О. В. Вплив цифрової зрілості на трансформацію бізнес-процесів підприємств в умовах змін економіки України. *Економіка: реалії часу*. 2024. 2(72). С. 74–84.
3. Кульчицький О. І. Оцінка цифрової зрілості бізнес-компаній за методикою Європейських цифрових інноваційних хабів. *Економіка: реалії часу*. 2024. 5(75). С. 117–122.
4. Гребенник Н., Бондарчук О. Алгоритм діагностики цифрового розвитку підприємства як інструмент стратегічного управління. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті*. 2025. 4(93). С. 124–137.

5. Муха Т., Попова Н. Методичний підхід до оцінювання рівня зрілості цифрової трансформації логістичних процесів підприємства. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2026. 1(81). С. 370–378.

6. Волков О., & Прохоренко О. Оцінка готовності організації до масштабування на основі цифрової трансформації. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2025. 5 (20). С. 102-111.

7. Коцур А. Методика визначення рівня цифрової зрілості HR-системи підприємства в умовах цифрової трансформації логістичного управління. *Економіка та суспільство*. 2026. (84). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-84-41>